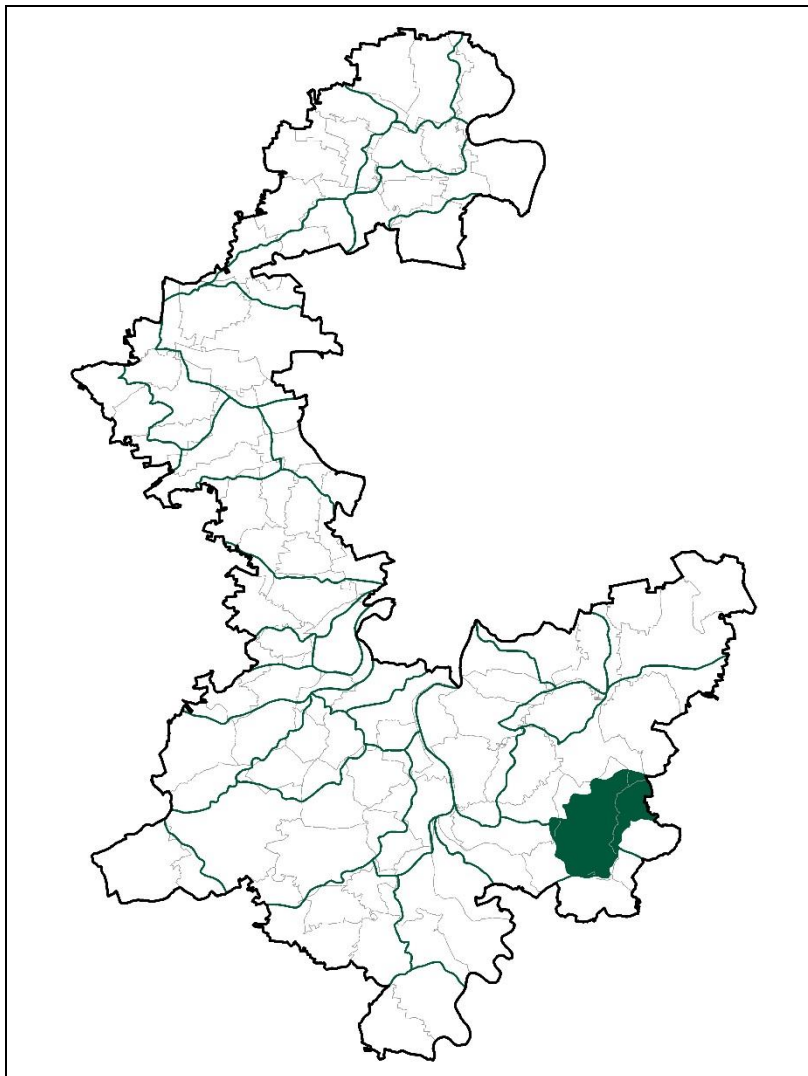

ZLATONOSNÉ ČECHY

34

VYMEZENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

Dotčené obce:

Jílové u Prahy, Pohoří, Petrov, Kamenný Přívoz, Libeř, Psáry

Sousedící krajinné okrsky:

27 – Medník, 33 – Podvrší, 35 – Pohoří, 36 – Kameňák

Popis vymezení krajinného okrsku:

KO je vymezen na povodí potoka protékajícího Dolním Studeným a Chotouňského potoka na území SO ORP Černošice.

ZLATONOSNÉ ČECHY

34

STÁVAJÍCÍ KVALITY / CHARAKTERISTIKY KRAJINNÉHO OKRSKU

ZLATONOSNÉ ČECHY

34

VODNÍ REŽIM

KO z větší části kopíruje povodí IV. řádu Chotoušského potoka. Chotoušský potok je hlavním tokem pramenícím mimo KO, z náhorní plošiny na severovýchodním okraji KO se pozvolna zařezává do údolí a meandruje jihozápadním směrem k Sázavě. V okolí potoka je zde patrný výskyt niv a rovinných ploch s úzkou vazbou na vodní tok. Hlavními přítoky Chotoušského potoka jsou Jílovský potok, a především Mlýnský potok, který přitéká z Jílového u Prahy. Na území Jílového je Mlýnský potok místy zatrubněn. V KO se vyskytuje několik nevýznamných vodních nádrží. V krajinném pokryvu KO převládají louky nebo osídlení. Povodí celého KO je velmi silně ovlivněno dlouhou historií těžby zlata, projevující se do vodního režimu krajiny velkým množstvím drobných prohlubní v terénu (propadlé stoly, pinky apod.). Kulturní krajina se vyznačuje hustou sítí mezí a remízů. Výše zmíněné jevy zpomalují povrchový odtok a zvyšující kapacitu krajiny zadržet srážkovou vodu, přestože z hlediska typu půd má KO pouze lehce nadprůměrnou potenciální maximální retenci. Nevyskytují se zde ani významnější zdrojové plochy přivalových povodní

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

Nezastavěné území KO je využito především k lesnictví a jako louky.

OSÍDLENÍ A URBANIZAČNÍ PROCESY

V krajinném okrsku Zlatonosné Čechy se nachází většina sídel města Jílového u Prahy (kromě Svatováclavských Lázní a západní části Radlíku) a dále jádrové sídlo Pohoří a jeho přidružené sídlo Chotouň. Jílové u Prahy je vybavené město, do jehož spádového území patří i Pohoří. Sídla krajinného okrsku se nacházejí v zóně dotčené intenzivní suburbanizací. Tlak na rozvoj sídel krajinného okrsku je až doposud ve srovnání se sousedními krajinnými okrsky relativně malý, což je m.j. ovlivněno poddolováním prakticky celé krajiny. Sídla si zachovávají původní vesnický charakter a sídelní strukturu charakteristickou roztroušenou zástavbou, ve 20. století doplněnou velmi hustou sítí relativně rozsáhlých chatových oblastí. Urbanizační procesy se tak odehrávají zejména v dynamické proměně staveb pro trvalé bydlení na objekty individuální rekreace a naopak. V budoucnu může být suburbanizační tlak posílen plánovanou výstavbou dálnice D3. Záměry územních plánů vymezují rozsáhlé zastavitelné plochy pro bydlení na severním a západním okraji vlastního Jílového, takže dochází k prostorovému přibližování až srůstu Jílového a Svatováclavských Lázní a Jílového a Radlíku. Celkový nárůst ploch zastavěného území podle územních plánů je na 154 % stavu roku 2016, což řadí krajinný okrsek Zlatonosné Čechy, dosud nepříliš postižený suburbanizací, mezi nejvíce exponované. Téměř všechny zastavitelné plochy jsou určeny pro bydlení.

REKREACE V KRAJINĚ

KO je tradiční tzv. „tramskou krajinou“. Rekreační hodnota krajiny je velmi vysoká, s množstvím kulturních, přírodních a estetických hodnot. Hlavními celorepublikově známými atraktivitami je město Jílové u Prahy a řeka Sázava. Území KO je protkáno hustou sítí turistických stezek. Kolem města Jílového je vytvořen městský okruh propojující atraktivní vyhlídky na město Jílové u Prahy včetně rozhledny na vrchu Pepř. Významným fenoménem krajiny KO jsou chatové osady v lesích u vodních toků (Kabáty, Borek). Ski areál Chotouň se dvěma vleky a jedním dětským vlekem. naučná stezka Jílovské zlaté doly.

PROSTUPNOST A CESTNÍ SÍŤ

Prostupnost krajinou KO je na celém území velmi dobrá.

ZLATONOSNÉ ČECHY

34

EKOLOGICKÁ STABILITA A MIGRAČNÍ PROSTUPNOST

Ekologická stabilita krajiny KO odpovídá harmonické kulturní krajině. Migrační prostupnost krajiny negativně ovlivňuje zejména rozsáhlé chatové oblasti okolo Kabátů a Borku.

Přes relativní ekologickou stabilitu území KO je síť ÚSES v KO poměrně řídká. KO na jižním okraji prochází větev nadregionálního biokoridoru mezi (nad)regionálními biocentry „Štěchovice“ a „Grybla“ se vloženými lokálními biocentry, ze které na území KO odbočují na sever údolími přítoků Sázavy dvě větve lokálního ÚSES.

ZÁMĚRY SE ZÁSADNÍM POTENCIÁLNĚ NEGATIVNÍM VLIVEM NA KRAJINY

➔ A.5 VÝKRES ZÁMĚRŮ | ZÁMĚRY S VLIVEM NA KRAJINU

Dálnice D3 včetně tunelových úseků a přemostění Sázavy

KRAJINNÉ HODNOTY A POTENCIÁLY KRAJINNÉHO OKRSKU

➔ A.2a VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | PŘÍRODNÍ A KRAJINNÉ HODNOTY

➔ A.2b VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | ÚSES A KOSTRA EKOLOGICKÉ STABILITY

➔ A.2c VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ | KULTURNÍ HODNOTY

Přírodní park Střed Čech

Romantické údolí Sázavy

EVL Dolní Sázava

Lesy dominující v ploše KO

Přímá vazba na masiv Hornopožárského lesa

Harmonická kulturní krajina příznivého lidského měřítka okolo Jílového u Prahy i okolo Pohoří (louky a pastviny)

Horský topograficky členitý ráz krajiny

VKP registrované Svatováclavské lázně, Hřbitov Boží tělo – Jílové, Městský park Jílové, Hřbitov Rejže – Pepř, mez Jílové, Boží skála, Kočičák

Památné stromy Jilmy u Chvátalky, Dub u náměstí v Jílovém, Dub v Jílovém, Lípa v Borku-Vráži, Hrušeň u Věnce, Lípa u Zlatého potoka, Buk na Včelním Hrádku, Jírovec u Včelního Hrádku

Výhledy na Jílové u Prahy z kopců obklopujících celé město kolem dokola

Boží skála u Jílového

Městská památková zóna Jílové u Prahy

Dochovaná historická jádra Jílového a Pohoří

Dochované pozůstatky historie těžby zlata (sejpy, pinky, šachty a štoly, např. štola Sv. Josefa, štola Sv. Antonína Paduánského v Dolní Studené, štola Halíře v Borku, bývalá úpravna u dolu Pepř ve Studeném, důl Pepř, důl Rotlev)

Posázavský Pacifik

Železniční viadukt v Žampachu

Zřícenina hradu Včelní Hrádek

Regionální muzeum v Jílovém u Prahy

Kostel sv. Vojtěcha v Jílovém u Prahy

Kaple sv. Václava ve Svatováclavských Lázních

Hřbitovní kostel Božího Těla u Jílového

Kultovní trampské chatové osady v údolí Chotouňského potoka: Skagway, Údolí Hvězd, Gring, Kondor, Strong-heart

ZLATONOSNÉ ČECHY

34

ZÁVADY A PROBLÉMY KRAJINNÉHO OKRSKU

VODNÍ REŽIM V KRAJINĚ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Kanalizované potoky v Dolním Studeném, Chotouňský potok v Kabátech, Borku a Chotouni
Nízká propustnost horninového podloží KO (a tedy i jeho schopnosti zadržovat vodu), a rychlé přesoušení krajiny při delších výpadcích srážek
Poddolování území a nepřehledný systém proudění podzemních vod

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Přetížení lesů rekreací
Poškození lesů adaptovaných na vlhčí podmínky suchem
Neudržované četné zemědělské pozemky okolo Jílové, které zarůstají sukcesní vegetací
Postupné zarůstání některých lesních cest v lesích okolo Jílového

URBANIZAČNÍ PROCESY (OSÍDLENÍ / KRAJINNÝ RÁZ)

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Plošné zatížení krajiny kolem chatových osad – zátěž okolních lesů, zvýšená produkce odpadu a znečištění okolí osad, dopravní zátěž (provoz, parkování na krajnicích, prašnost)
Neřízená transformace chat na trvalé bydlení, bez zajištění odpovídajícího dopravního přístupu, bez napojení na technickou infrastrukturu, bez vyřešení svozu odpadu atp.
Kobercová suburbanizace Radlíku bez adekvátního občanského vybavení
Všeobecné přetížení krajiny rekreačními aktivitami
Skládka odpadu v Radlíku

PROSTUPNOST KRAJINY PRO ČLOVĚKA A CESTNÍ SÍŤ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Chybějící pohodlné přímé pěší a cyklistické propojení Jílové – Studené mimo silnice
Chybějící pohodlné přímé pěší a cyklistické propojení Jílové – Radlín mimo silnice (dnes cesta existuje, ale ve špatném stavu a je lemovaná starými stromy)
Chybějící pohodlné přímé pěší a cyklistické propojení Jílové – Chotouň mimo silnice
Chybějící souvislý tranzitní cyklistický rekreační koridor z Prahy přes Jílové u Prahy do Dolního Posázaví u Kamenného Přívozu
Na území Pohoří, mezi všemi sídly Pohoří, Chotouň i Skalsko a okolními lesy, degradace polních a lesních cest jezdcí na koních

EKOLOGICKÁ STABILITA / MIGRAČNÍ PROSTUPNOST / ÚSES

➔ A.6b PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY ÚSES I

➔ A.6c PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY ÚSES II

Špatná migrační prostupnost podél břehů Sázavy z důvodu téměř souvislého pokrytí chatovými osadami
Poněkud nesystémová registrace významných krajinných prvků na území obce (registrují se všechny plochy, o něž se dlouho nikdo nestará a ony zpustnou)
Celá větev lokálního ÚSES od Žampachu po rozcestí Pod Drnkou prochází rekreační zástavbou
LBK v zástavbě Chotouně

ZLATONOSNÉ ČECHY

34

OHROŽENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Dálnice D3 včetně tunelových úseků a přemostění Sázavy, ohrožující hydrogeologické poměry a vodní režim krajiny
Zvýraznění vlivu tepelného ostrova Prahy pokračující suburbanizací a nevhodnými systémy hospodaření na orné půdě v sousedních KO a dálnici D3

Pokračující neřízená transformace rekreačních chat v nevhodných polohách a bez přístupu k adekvátní veřejné infrastruktuře na trvalé bydlení

Hrozba zpusnutí dnes velmi dobře kultivované kulturní krajiny kolem Jílového ve chvíli, kdy v ní přestane hospodařit místní zemědělec pan Josef Ferman, který nemá dědice

Srůst zástavby Radlíku a severního okraje Jílového

ZLATONOSNÉ ČECHY

34

VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Harmonická kulturní krajina luk, pastvin a lesů, vysoce atraktivní pro měkké formy poznávací turistiky a pomalé putování, přizpůsobená deficitu srážek a suchu.

RÁMCOVÉ PODMÍNKY VYUŽITÍ (CÍLOVÉ KVALITY) KRAJINNÉHO OKRSKU

Romantická harmonická dobře prostupná krajina lesů, luk a pastvin zadržující vodu, s jasně vymezenými údolními vesnicemi a městským centrem v Jílovém u Prahy.

RÁMCOVÁ DOPORUČENÍ PRO OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Koncepčně řešit kultivaci urbánního i krajinného prostředí, spočívající mimo jiné v zachování a ochraně nezastavěných krajinných prostorů mezi jednotlivými sídly a v ochraně a kultivaci okolí řeky a jejích přítoků pro ekologické, vodohospodářské a rekreační účely.

Ve vesnicích využívat přednostně transformaci stávajících zastavěných území.

Revitalizovat kanalizované a zatrubněné potoky.

Zvyšovat retenční schopnost krajiny, mj. i realizací přehrázek na bystřinách, akumulačních nádrží na tocích pod sídly a omezováním zastavěnosti území.

Obnovovat a stavět nové malé vodní nádrže v údolích potoků (např. rybníčků, poldrů a mokřadů).

Zajistit veřejnou prostupnost břehových partií Sázavy pro chodce a cyklisty i volně žijící druhy živočichů a veřejný přístup k řece podél břehů Sázavy a napravovat tak „privatizaci“ okolí řeky v minulosti.

Chránit charakter prvorepublikových kultovních tramských chatových osad.

Ponechat na dožití stavby v chatových osadách na prudkých svazích v lesích a podél řeky a potoků; maximálně možná redukce chat, které jsou ve střetu se zájmy ochrany přírody a krajiny a lesa.

Nepřipustit rozvoj logistických center či jiných forem urbanizace u plánovaného sjezdu z dálnice D3 u Jílového u Prahy.

Komplexně řešit eliminaci potenciálních negativních vlivů dálnice D3 na krajinu a její složky: zejména eliminovat riziko narušení vodního režimu a vodních zdrojů (vysychání studen atp.), zajistit migrační prostupnost přes dálnici pro člověka i volně žijící živočichy, minimalizovat fragmentaci volné krajiny a řešit estetické zapojení dálnice do volné krajiny (ozelenění pozemních úseků atp.).

UPOZORNĚNÍ NA VÝSKYT PRIORITNÍCH OPATŘENÍ ČI ÚPRAV

Komplexně řešit eliminaci potenciálních negativních vlivů dálnice D3 na krajinu a její složky: zejména eliminovat riziko narušení vodního režimu a vodních zdrojů (vysychání studen atp.), zajistit migrační prostupnost přes dálnici pro člověka i volně žijící živočichy, minimalizovat fragmentaci volné krajiny a řešit estetické zapojení dálnice do volné krajiny (ozelenění pozemních úseků atp.).